

Afet bölgesi	Kahramanmaraş, Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana and Hatay	Tarih	07.02.2023
Hazırlayan	Hayata Destek Derneği		

1.Genel durum değerlendirmesi:

6 Şubat 2023 sabahı erken saatlerde (4:17) Türkiye'nin güneyinde, Kahramanmaraş Pazarcık ilçesi merkezli, Richter ölçeğine göre 7,8 büyüklüğünde bir deprem meydana gelmiştir. Deprem, 2 milyonu Suriyeli mülteci olmak üzere yaklaşık 13,5 milyon kişinin yaşadığı Adıyaman, Kilis, Osmaniye, Gaziantep, Malatya'nın yanı sıra Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay gibi komşu illeri de etkilemiştir. Dünya Sağlık Örgütü'ne (WHO) göre, Türkiye ve Suriye'deki afetten etkilenen bölgelerde, 1,4 milyonu çocuk olmak üzere yaklaşık 23 milyon kişi yaşamaktadır. Depremi ardından çok sayıda artçı sarsıntı meydana gelmiştir. 9 saat sonra meydana gelen 7,5 büyüklüğündeki ikinci bir büyük deprem de ciddi hasara ve hasarlı binaların yıkılmasına neden olmuştur.

Türkiye'den yapılan son resmi açıklamalara göre 4 bin 544 kişi hayatını kaybetmiş 26 bin 721 kişi de yaralanmıştır. 5.775'i doğrulanmış olan 11.342 binanın yıkıldığı rapor edilmiştir. 11 yılı aşkın süredir savaşın harap ettiği Suriye'de 812'den fazla kişinin öldüğü ve 1.449 kişinin yaralandığı bildirilmiştir. Kurtarma görevlileri ve bölge sakinleri, yıkılan binaların enkazı altında hayatta kalanları ararken, ölü sayısının artacağı beklenmektedir. Artçı sarsıntıların daha fazla zarar verme ihtimaliyle insanlar evlerine girememekte, bu nedenle soğuk ve yağışlı havada açık alanlarda beklenmektedir.

Hatay Türkiye'de en ciddi şekilde etkilenen illerden biridir. Son güncellemelere göre Antakya ve İskenderun devlet hastaneleri, AFAD (Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı) binaları ve Jandarma Karargahı dahil olmak

üzere çok sayıda önemli bina yıkılmıştır. Havaalanı pisti hasar gördüğü için uçakların iniş yapması sorunludur. Çok sayıda kişinin enkaz altında kaldığı kent merkezine kurtarma ekipleri ulaşamamıştır. İnsanların acil olarak hayat kurtarıcı yardıma ihtiyaç duyduğu Hatay'da depreme müdahale çok sınırlıdır.

Hayata Destek (HD), depremden etkilenen Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana ve Hatay illerinde 2013 yılından bu yana faaliyette olup, mültecilere ve ev sahibi topluluk üyelerine koruma ve geçim kaynaklarına erişim desteği sağlamaktadır. Bu iller Suriyeli mültecilerin yoğun olarak yaşadığı yerlerdir. Hayata Destek, Hatay'ın Antakya ilçesine bağlı Narlıca Mahallesi de dahil olmak üzere bu illerde toplum merkezlerinde faaliyetlerini yürütmektedir. Hayata Destek şu anda depremin kendi ekibi ve nüfus üzerindeki etkisini değerlendirmektedir.

2. Nüfus bilgisi:

	Toplam	Kaynak
Etkilenen kişi	13,500,000	AFAD
Ölenler	4,544	AFAD
Yaralananlar	26,721	AFAD

3. İnsani Yardım İhtiyaçları, Müdahaleler ve Sektörel Bazlı İhtiyaçlar

1. DİYARBAKIR-BATMAN-MARDİN

Diyarbakır, Batman ve Mardin illerindeki Hayata Destek ofisleri ve ekipleri, depremin erken saatlerinden itibaren çalışmalarını sürdürmektedir. Saha ekipleri, hasar ve acil ihtiyaç tespiti için etkilenen bölgeleri ziyaret etmekte ve koordinasyon birimleriyle temasa geçmektedir. Hayata Destek ekibi, AFAD, İl Sağlık Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Sosyal Hizmet Merkezleri, Belediye, Valilik ve İl Göç İdaresi ile koordineli olarak durum analizi çalışmalarına devam etmektedir. Ancak birçok kurumun görev güçlerini kendi bünyesinde oluşturmuş olmasına rağmen, kurumlar arası bir koordinasyon mekanizmasının henüz oluşturulmadığı tespit edilmiştir. Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası bünyesinde Diyarbakır Kent Sivil Toplum Meclisi Koordinasyon Kurulu oluşturulmuştur, Valilik de hasar ve ihtiyaçlar hakkında bilgi almak için ziyaret edilmiştir.

Batman'da Hayata Destek saha ekibine yaklaşık 50 binanın hasar gördüğü bilgisi verilmiş, hasar tespit ekipleri binaları tahliye etmiştir. Kamu kurumları (AFAD, İl Sağlık Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Sosyal Hizmet Merkezleri ve Belediye) ile yapılan görüşmelerde Batman'da Koordinasyon Masası'nın henüz kurulmadığı ve mevcut kadroların depremden etkilenen diğer illere yönlendirildiği söylenmiştir.

Hayata Destek ekibi, kentte meydana gelen depremin ardından mülteci toplulukların ihtiyaçlarını görüşmek üzere İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nü de ziyaret etmiştir. Ancak il düzeyinde koordinasyon mekanizmasının henüz kurulmadığı bildirilmektedir. Saha ziyaretlerinde tespit edilen acil ihtiyaçlar barınak, ısıtıcı, battaniye, uyku tulumu, sıcak yemek şeklinde gıda, kışlık giysi, yağmurluk, bot, hijyen seti, mama ve çocuk bezi, seyyar tuvalet ve çadır alanları için yıkama alanlarıdır.

Diyarbakır'ın kırsal bölgelerinde depremin etkilerine ilişkin henüz bir bilgi akışının olmadığı gözlemlendiğinden, Hayata Destek ekibi ve partner kuruluşlar, muhtarlar ve diğer yerel makamlarla iletişime geçmeyi planlamaktadır.

1.1 Barınak ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

Diyarbakır'da evleri hasar gören yüzlerce kişi için kamp yerleşkesi kurulmuştur. AFAD'ın Nevruz Parkı, Anıtpark, Koşuyolu Parkı ve Kent Meydanı'nda kurduğu çadırlarda jandarma ekipleri ailelere battaniye, Türk Kızılay'ı da yemek dağıtmıştır. Bölgede aydınlatma olmadığından, kamp sakinleri ateş yakarak ısınmıştır.

Kentte Valilik ve Büyükşehir Belediyesi tarafından merkez Bağlar, Kayapınar ve Yenişehir ilçelerindeki 10 okulun kapalı spor salonlarında insanların güvenli bir şekilde konaklamaları için geçici barınma alanları oluşturulmuştur. AFAD yetkilileri, ısıtıcıların ve battaniyelerin en çok ihtiyaç duyulan yardım malzemeleri olduğunu, battaniyeler mevcut olmasına rağmen sayılarının yetersiz olduğunu belirtmiştir.

Hayata Destek ekibi 7 Şubat itibarıyla 4 çadır alanını ziyaret etmiştir. Diyarbakır'da büyük bir yıkım olmamasına rağmen insanlar evlerinde kalmaya korktuklarından dolayı, AFAD yetkilileri daha fazla çadıra ihtiyaç duyulacağını belirtmiştir. Çadır ve barınakların yetersiz olması ve artçı sarsıntıların devam etmesi nedeniyle insanlar araçlarıyla kalmayı tercih etmektedir.

1.2. Gıda Güvenliği

Depremden etkilenen bölgelere, Diyarbakır Kent Konseyi ve sivil toplum kuruluşlarının koordinasyonu ile, gönüllüler aracılığıyla acil gıda yardımı sağlanmaktadır. Hayata Destek ekibinin çadır alanlarına yaptıkları ziyaretler boyunca çorba ikramı yapıldığı ancak düzenli bir faaliyet olmadığı gözlemlenmiştir. Acil gıda yardımı, gönüllüler ve yerel restoranlar tarafından ücretsiz olarak yapıp, gönüllüler tarafından dağıtılmaktadır. Bu çadır ziyaretleri dışında sistematik bir gıda yardımı bulunmadığı tespit edilmiştir.

1.3.Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

Temiz içme suyu 7 Şubat itibarıyla çadır kentlerdeki en önemli eksikliklerden biri. Hayata Destek acil olarak tedarik sürecine dahil olmuştur; depremden sonraki ilk gün 5.000 şişelik içme suyu alımı yapılmış ve beş farklı bölgede dağıtmıştır. İkinci tur 5.000 şişelik içme suyu yardımı ise tedarik sürecindedir.

1.4 Sağlık

Sert kış koşulları ve sıfır altına inen hava sıcaklıkları depremzedeler için en büyük sağlık risklerinden birini oluşturmaktadır. Çocuk depremzedeler bu hava koşullarında en büyük risk grubunu oluşturmaktadır. Hayata Destek'in Diyarbakır saha ziyareti sırasında gözlemlendiği kadarıyla, çadır kentte sadece bir adet gönüllü doktor ve hemşire bulunmaktadır.

2. ŞANLIURFA

2.1 Barınak ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

300'e yakın bina yıkılmıştır. AFAD personeli ve ULAK (Uluslararası Arama Kurtarma ve Yardım Derneği) ile yapılan görüşmelere göre, güvenliklerinden endişen ettikleri için yerel nüfus evlerine girememektedir. Taziye evleri, cem evleri, camiler, belediye merkezleri, okullar gibi yerler barınma merkezleri olarak kullanılmaktadır. Deprem ağır bir şekilde etkilediği yerlerde yaşayan insanlar park gibi açık alanlarda ve yağmurdan korunabilecekleri herhangi bir yerde beklemeye çalışmaktadırlar.

7 Şubat itibarıyla, herhangi çadır alanı kurulmamıştır. Depremden etkilenen nüfus, kendi imkânlarıyla branda benzeri çadırlar kurmuştur. Bazı STK'lar ise afet bölgesinde kendi çadırlarını kurmuş, soğuktan korunmak isteyen kişileri kabul etmektedirler. Mültecilerin mevcut yardıma erişiminin yerel topluluktan farklı olduğu gözlemlenmemektedir. Tıpkı ev sahibi nüfus gibi, geçici barınma merkezlerine kabul edilmektedirler. İl Göç İdaresi Müdürlüğü, Suriyeli nüfusla mevcut sığınma evleri hakkında bilgi paylaşmıştır.

Battaniye, çadır, ısınma malzemeleri, mat, uyku tulumu, hijyenik ped, eldiven, bere, mont, powerbank, çocuk bezi, kıyafet, bebek örtüsü acil ihtiyaçlar arasındadır. Concern Türkiye Ofisi, Şanlıurfa Büyükşehir Belediyesi fuar salonunda elektrikli ısıtıcı ve battaniye dağıtmıştır.

2.2. Gıda Güvenliği

Bebek mamaları, sıcak yiyecekler, ekmek gibi temel ihtiyaçlar Kızılay ve Belediyeler tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır. Fakat ihtiyaçların ölçeği kurum kapasitelerinin çok üzerindedir.

2.3.Su, Sanitasyon ve Hijyen (WASH)

Birçok bölgeye kontrollü bir şekilde elektrik verilmekte ve sık sık elektrik kesintisi olmaktadır. Doğalgaz kullanımı da şehir merkezinde oldukça kısıtlanmıştır. Su kullanımına dair bilgi bulunmamaktadır.

2.4.Sağlık

Hastane kapasitesine dair ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır. Sağlık Müdürlüğü'nde çalışan bir yetkiliden alınan bilgiye göre İl Sağlık Müdürlüğü düzeyinde koordinasyon zayıftır ve personelin ihtiyacı olan yelek, yağmurluk gibi materyaller karşılanamamaktadır. Bunun dışında Eyyübiye Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İl Sağlık Müdürlüğü binaları ciddi hasar almıştır.

3. HATAY

Hayata Destek ekipleri, 7 Şubat günü sabahın erken saatlerinde Hatay'a gitmek üzere Adana ve İstanbul'dan yola çıktı. İlk gözlemler, enkazın kaldırılması için herhangi bir yardımın bölgeye ulaşmadığını doğrulamıştır. Afetin ikinci günü olmasına rağmen, arama-kurtarma çalışmaları asgari düzeydeydi. Enkaz kaldırma çalışmaları henüz başlamamıştı.

Ancak ilk 24 saatin ardından sahaya çıkarılan askeri personel, hem arama-kurtarma çalışmaları hem de sahada güvenlik ve koordinasyonu sağlamakla görevlendirildi. Hatay'da tek bir koordine kriz masasından ziyade şehrin farklı yerlerinde birden çok, birbirinden bağımsız kriz masası girişimleri görülmektedir. Elektrik ve su kesintileri, ciddi şekilde tahrip olmuş veya kapanmış yollar ve diğer ulaşım altyapıları, ulaşım ve koordinasyon çabalarını zorlaştıran etmenler arasında.

3.1. Barınma ve Gıda Dışı İhtiyaçlar

Şehirde konutların büyük hasar aldığı görülmüştür. Antakya ve İskenderun ilçelerinde ciddi hasar gözlemlendi. Her durumda, evlerinde kalmamaları yönünde uyarılan depremzedelerin, soğuk havaya rağmen evlerinin yakınında arabalarında kaldığı görüldü.

Bölgede bulunan marketler de felaketten etkilenmiş durumda. Hasar görmemiş veya yıkılmamış dükkânların çoğu kapalıdır. Dolayısıyla temel ihtiyaçlara ulaşım son derece kısıtlıdır. Hatay'ın pek çok yerinde yağma görüntülerine rastlanmaktadır.

3.2. Gıda Güvenliği

Hayata Destek'in bölgedeki durumdan bizzat etkilenen ekibinin aktardıklarına göre, sokaklardaki insanların çoğunluğu ilk 24 saatte hiçbir gıdaya erişememiştir. 7 Şubat itibarıyla, büyük yıkıma ve sayısız insanın yardıma ihtiyacı olmasına rağmen, hazır gıdaya ulaşım hâlâ son derece kısıtlı.

3.3. Su, Halk Sağlığı ve Hijyen (WASH)

Çoğu insan, evlerine giremedikleri için şebeke suyu kullanamamaktadır. İlk gözlemler, içme suyuna da erişilemediğine işaret etmektedir. Yaygın ve aralıklı elektrik kesintileri Hatay'da olağan hale gelmiş durumdadır.

3.4. Sağlık

Depremde birden çok hastane ya hasar almış ya da yıkılmıştır. Tıbbi yardıma ihtiyacı olan depremzedeler, ilaç ve tıbbi ekipmana erişimin son derece kısıtlı olduğu kliniklerde tedavi görmektedir.

3.5. Koruma

Diyarbakır ve Mardin gibi çevre illerden sosyal hizmet çalışanlarının Hatay'a yönlendirildiği bildirilmiştir. Ne var ki yollardaki ciddi tahribat sebebiyle şehirlerarası ulaşım aksamaktadır ve bir şehirden diğerine varış sürelerinin 24 saate kadar çıkabildiği bildirilmektedir.

4. Hayata Destek'in Acil Durum Müdahalesi

Çadır Kurulumu ve Kışa Hazırlama (Hatay)

Hayata Destek, depremden ciddi şekilde etkilenen ve evlerini kaybeden 50 aileye (toplam yaklaşık 250 kişi) yardımcı olmak için hızlıca bir proje hazırlamıştır. İlk etapta, Hayata Destek ekiplerinin mümkün olan en kısa sürede operasyon kapasitelerini kullanabilmesi için, bölgedeki Hayata Destek ekip üyelerinin in gerekli ihtiyaçları giderilecektir. Önümüzdeki günlerde ihtiyaçların hızlıca tespit edilmesi öngörülmektedir. Sahada görevlendirilen Hayata Destek ekipleri, yerel idarecilerle yakın işbirliği içindedir.

Kış şartlarına uygun hale getirilmiş 50 aile boyu çadır, ailelere geçici ve güvenli barınma imkânı sağlamak için bölgeye gönderilecektir. Isıtıcı (en az 2 hafta yetecek yakıtla birlikte), ufak araç gereçler, sünger yatak ve

battaniye gibi gıda dışındaki temel ihtiyaçlar ve kış koşulları için gerekli ihtiyaçların sağlanması için planlar yapılmaktadır.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 200

Seyyar Tuvaletler ve Hijyen (Hatay)

Tam donanımlı ve bakımı yetkili bir personel tarafından sağlanacak 100 seyyar tuvaletin kiralanması hedefleniyor. Tuvaletleri ve personeli taşıyan araçların 8 Şubat'ta Antakya'ya varması öngörülmüyor.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 2000

Mülteci Ailelere Destek (Diyarbakır)

Hayata Destek, en kırılgan durumdaki mülteci ailelerin bebek maması, bebek bezi ve battaniye gibi temel ihtiyaçlarını karşılayacak. Öncelikle Diyarbakır'daki mülteci merkezlerinde kalan çocuklu aileleri hedefleyen proje, felaketten etkilenen diğer insanlara da yardım sağlayacak.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 200

Proje 4: Narlıca'daki (Hatay) Sığınmacı Aileler

Hayata Destek, Narlıca ilçesindeki Zeytindalı İlkokulu'nda barınan sığınmacı ailelerin çadır, gıda, içme suyu, battaniye ve kışlık çocuk giysilerine ihtiyaç duyduğunu tespit etti. Hayata Destek, sahadaki durumu daha net bir şekilde tespit eder etmez, ihtiyaç duyulan malzemeler için bütçe çıkarılacak ve bu ihtiyaçlar giderilecek.

Doğrudan faydalanacak kişi sayısı: 200

Hayata Destek ayrıca Hatay'ın depremden etkilenen mahallelerine içme suyu, el yıkama üniteleri ve seyyar tuvalet sağlama çalışmalarını yapmayı planlıyor. Detaylar daha sonra açıklanacak.

5. Koordinasyon

Türkiye hükümeti, felakete müdahale için uluslararası yardım çağrısı içeren "4. seviye acil durum" ilan etmiştir. Yerel düzeydeki müdahaleler AFAD ve ilçe yönetimleri tarafından yürütülürken, büyükşehir belediyeleri de depremden etkilenen bölgelere uzman ekipler göndermektedir.

7 Şubat itibarıyla gelen son haberlere göre AFAD 13.740 kurtarma görevlisi, 360 araç, 3.361 inşaat aracını sahada görevlendirmiştir. Aile Bakanlığı, 4 sosyal hizmet merkezi oluşturmuş, 1.322 personeli görevlendirmiş ve 110 aracı kullanıma çıkarmıştır. Kahramanmaraş'ta 116, Hatay'da 108, Adana'da 100, Gaziantep'te 53, Osmaniye'de 64, Malatya'da 62, Adıyaman'da 33, Diyarbakır'da 67, Şanlıurfa'da 65 ve Kilis'te 28 psikososyal destek personeli görevlendirilmiştir. Toplamda 1.639.774.016,074 TL acil durum yardımı afet bölgesine gönderilmiştir; bu sayının 1.389.774.06.04 TL'si AFAD'dan, 250.000.000 TL'si Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan gelmiştir. Toplam 300.000 battaniye, 54.511 AFAD Aile Çadırı, 102.254 yatak, 178.732 yastık kılıfı, 4602 mutfak seti, 3761 ısıtıcı, 4452 tüp başlığı, 557 konteyner ve 747.122 metrekarelik çadır gönderildi. 79 yiyecek aracı, 16 seyyar mutfak, 1 seyyar aşevi, 5 sahra mutfağı, 2 seyyar fırın ve 86 hizmet aracı Kızılay'dan sağlanmıştır. Jandarmadan 2 seyyar mutfak ve 1 seyyar fırın; İHH, Hayrat, Beşir derneklerinden de 1 seyyar

mutfak bölgeye gönderilmiştir. Felaket bölgelerinde 259.764 çorba, 27.956 litre su, 4250 ekme, 4450 döner, 371.333 atıştırma ve 16.700 çay dağıtılmıştır.

Hayata Destek, Afet Platformu'ndaki STK'lar ve bölgedeki AFAD İl Müdürlükleri ile koordineli bir şekilde çalışmaktadır. Sahadaki ekiplerle birlikte, İstanbul'dan Hatay'a giden iki Hayata Destek ekibi bulunmaktadır.

Sahadaki Hayata Destek ekipleri AFAD, İl Sağlık Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü, Sosyal Hizmet Merkezleri, Belediye, Valilik ve İl Göç İdaresi ile işbirliği içinde çalışmalarını gözlemleyip analiz etmeye devam etmektedir. Ne var ki sistemli bir koordinasyon mekanizması henüz kurulmuş değildir.

6. Güvenlik

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay 7 Şubat saat 11:00 itibarıyla, afetle ilgili sevkiyat yapanlar hariç, 48 saatliğine Hatay, Kahramanmaraş ve Adıyaman'a araç girişinin durdurulduğunu duyurmuştur.

7. Diğer

Tüm Türkiye'de eğitime 13 Şubat'a kadar ara verilmiştir.

Türkiye hükümeti, felaketten etkilenen 10 şehirde 3 aylık olağanüstü hal ilan etmiştir.

8. İletişim Bilgileri

	Name	Mobile	E-mail address(es)
Direktör	Sema Genel Karaosmanoğlu	+90 542 424 07 89	sgenel@hayatadestek.org
Proje Koordinatörü	Emre Acıkaraoğlu	+90 541 554 61 98	eacikaraoglu@hayatadestek.org
Proje Geliştirme Yöneticisi	Aslıhan Hatunoğlu	+90 537 966 52 99	ahatunoglu@hayatdestek.org
İletişim Yöneticisi	Cigdem Güner	+90 549 769 70 55	custa@hayatadestek.org